

Innst. S. nr. 61

(1999-2000)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Vidar Kleppe og Lodve Solholm om å avvikle fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå

Dokument nr. 8:5 (1999-2000)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sette i gang arbeidet med å avvikle fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå."

I dokumentet vises det til den offentlige diskusjonen om fylkeskommunens rolle og historikken bak fylkeskommunen. Videre pekes det på en rekke negative forhold ved fylkeskommunen anno 1999. Det foretas i dokumentet også en gjennomgang av struktur- og oppgavefordeling i enkelte andre land.

Forslagsstillerne viser til at ved en nedleggelse av fylkeskommunen må nåværende fylkeskommunale oppgaver fordeles på andre aktører.

I dokumentet redegjøres det nærmere for etter hvilke hovedprinsipper en slik fordeling kan gjennomføres.

I dokumentet konkluderes det med at Fremskrittspartiet konstaterer at fylkeskommunens generelle handlefrihet, styringsevne og legitimitet er sterkt svekket. Fylkeskommunens reelle styring av sykehussektoren er også i ferd med å falle bort gjennom innføring av statlig innsatsstyrt finansiering (ISF). Det statlige ansvaret for et enhetlig helsetilbud for hele landet blir dermed tydeliggjort. Tilsvarende stykkprisfinansiering kan innføres overfor videregående skoler. Da fremstår fylkeskommunen som et kostbart og byråkratiserende mellomledd, uten nødvendig eksistensgrunnlag.

Forslagsstilleren påpeker at med bare 4,5 millioner innbyggere er det kun behov for to forvaltningsnivåer i Norge, det statlige og det kommunale. I en ny forvaltningsstruktur ønsker Fremskrittspartiet en ytterligere satsing på primærkommunene. Gjennom utstrakt interkommunalt samarbeid etter modell fra Finland, og økende kjøp og salg av tjenester mellom kommuner

etter modell fra USA, vil kommunene være i stand til å yte de forventede tjenester overfor innbyggerne. I tillegg vil økt bruk av konkurranse og anbud være den best garanti for kostnadseffektivitet og kvalitet i offentlig tjenesteproduksjon.

Det påpekes i dokumentet at fylkespolitikere i stor grad er bundet av statlige prioriteringer. Deres eget handlingsrom er sterkt begrenset. Den reelle folkevalgte styringen på regionnivået må derfor sies å være minimal. Fylkestingene og de øvrige politiske organene i fylkeskommunen fremstår mer som demokratiske alibi, enn som handlekraftige organ under folkevalgt styring. Det vil derfor ikke være noe smertelig tap for demokratiet om disse organene legges ned.

Lokaldemokratiet i Norge har sin styrke i primærkommunene. Ved en avvikling av fylkeskommunen blir det derfor viktig at alt interkommunalt samarbeid forankres demokratisk i primærkommunene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Sylvia Brustad, Odd Eriksen, Aud Gaundal, Leif Lund og Signe Øye, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Lodve Solholm, fra Kristelig Folkeparti, Olaf Gjedrem og Ruth Stenersen, fra Høyre, Sverre J. Hoddevik og Erna Solberg, fra Senterpartiet, Inga Kvalbukt, og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, viser til Dokument nr. 8:43 (1998-1999) og Innst. S. nr. 188 (1998-1999) der spørsmålet om å avvikle fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå ble fremmet og avvist.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil bemerke at det kun er gått syv måneder siden dette forslaget ble avvist av et flertall i Stortinget bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Flertallet finner ikke grunn til, så kort tid etter at saken ble avvist av et flertall i Stortinget, og uten at det har kommet vesentlige nye momenter, å gå nærmere inn i saken.

Flertallet mener derfor at forslaget ikke bør bifalles.

Flertallet viser til Dokument nr. 8:16 (1999-2000) og Innst. S. nr. 62 (1999-2000) der Stortinget ber Regjeringen om at Oppgavefordelingsutvalgets mandat også må innbefatte en vurdering av antallet forvaltningsnivåer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til sine merknader i Innst. S. nr. 188 (1998-1999) vedrørende Dokument nr. 8:43 (1998-1999) hvor forslaget om å avvikle fylkeskommunene som selvstendig forvaltningsnivå sist ble behandlet i Stortinget. Disse medlemmer viser også til Innst. S. nr. 62 (1999-2000) om Dokument nr. 8:16 (1999-2000). Disse medlemmer konstaterer at det nå synes å være en bevegelse i synet på fylkeskommunen, og at det er flertall for å vurdere antallet forvaltningsnivåer nærmere.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Dokument nr. 8:5 (1999-2000) - forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Vidar Kleppe og Lodve Solholm om å avvikle fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå - vedlegges protokollen."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Dokument nr. 8:5 (1999-2000) - forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Vidar Kleppe og Lodve Solholm om å avvikle fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå - vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og til det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:5 (1999-2000) - forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Vidar Kleppe og Lodve Solholm om å avvikle fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå - bifalles ikke.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 8. desember 1999

Sylvia Brustad
leder

Signe Øye
ordfører

Erna Solberg
sekretær